

ارتقا

ادبیات . فنون عسکریه و بحریه .
تواریخ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور ناطقه و اکتیپه لی فقراندن
باعت مصور جریده دن . هر نوع خصوصیات
ایچون غزیه ناکمدیری طاهر بکله مراجعت اولتور

(ارتقا) ناک استانبول وطشره
ایچون بر سنه ناک آوله سی ۳۲
غروشدور . پوسته بولی مقبولدر .
مصالحی بالجله ارباب قله آچقدور . هر الی قلم
طوتان یازیه یلیز : مرکری باب عالی
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدور .

Journal illustré IRTIKA

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در ۲۰ شمذیلک جمعه کونلری نشر اولتور نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

اگنیات

اما منظومه

سیلویایه

هر میلمه ، هر حسمه بر باشقه خیالک
لحاظه چشمانی نکهبان شغفدر ؛
بر باشقه قادین سینه سی بر مهد صدقدور
روحده کی ، فکر مدده کی عثمان لیاک
کنجینه قعر نده کی هر اولو عشقه .
بر چهره نیم روحه روحیه موافق ،
بردیگری یادمدده کی سیایه مطابق ؛
اغوشکه محتاج اولان آمال ایسه باشقه
سنسز و اویکانه لرك بارد آلتده
بیلمکه نه خولیاده ، نه سوداده ، ناصلدم ؛
بن کر چه حیاتک بوریاض امانده
چوق سینه لرك نکمت شوخیله بایلدم ،
لکن بوکون ، ای حاکمه ذوق حیاتم ،
سینه کده عذایاب املدر هوساتم .

فائق عالی

غروب

شوحن اور ، مرارت بخش اولان لانه مدده هر اقام
غروب آفتابی سیرایدن کن بویه جه بهوت ؛
بوعلوی لوحه آفل صمیم روحه بعضاً
خیال ذی مال حسنی ایتمکده در الهام !

سنگ وجه ملاحظه دارکی ترین ایدن هر آن
کونش ایشه شواققک متهاستندن کدر آمیز
غروب ایتدی بوکونده محفتر بر حسته حالنده
غروب ایتدی شوپنهادن منور چهره لی بر قیز !

سماوی بر کونشدک سنده ای مهر امپیرا !
نیم افق حزین عشق نارمده ضیا افشان ؛
غروب ایشک نهایت سنده آرتق هر طرف زندان !

ازمیر فرقه عسکریه سی قوماندانی فریق مرحوم عثمان پاشا

کتابه سنک مزار (*)

زائر! اسیرایت شوخا کپاره عریانی ،
باش اوجده رکز اولنش لوحه کریانی !

کنج ایکن دوشدم بوغر لشکاهه بی کس ، بی نوا ؛
دست بی داد اجل صولیدردی حسن و آنمی ؛

بر آووج خاک سیاهه متقلب اولدی وجود ،
کیزلدم عمق مزاره ، آه ، نام وشانی !

شیمدی بر صحت و سکونت .. هر طرف حالی حزین
صورمه آرتق ماجرای میکی پنهانی !
والدینم ایصلا سین کوز یاشار یله قبریمی ؛
ایکله سین ، هر گوش ایدن بونوحه خسرانی !

کره منلی :

محمد حمدی

[*] هنوز بکری بر یا شنده ایکن وفات ایدن بر
کنج قیز ایچون یازلشدور ...

آمار منظومه

ترجمه نمونه لری

— ۱۰ —

بر قسم ارباب مطالعه ، ترجمه نمونه لرتده ،
جدیات آراسنده لطیفه به زیاده جه جواز
ویردیکمز ظننده بولونیورلر مش ! بنده کر
ایسه ، بویه تحف اثرلره دائر یازیه حق
انتقاداتک دخی بر آرت تحف اولمی فکر ندهیم .
هم انسان بو مضحک اثر ترجمه ده ، حقیقه
او قدر کولنج شیلره تصادف ایدیورکه ،
بونلره دائر یک چوق اولارق بیان مطالعه یه ،
دود قلرک تبسم معنی داری مانع اولیور !!
آزجه باقکنر :

« ... آپستته ک پاره سنی ویره جکمی
انشاه ماشاه بیلیر سکر . »
شیمدی ، رجا ایدرم ، انسان بو عباریه
قارشنی ، ناصل اولورده ، « امان ! نه افاده !
نه اسلوب !! قرق بر یچق کره ماشاه !!
توتو !! نظر دکسون ! » دیمز ؟
« ... مدت عمر مده صیجاق بو صوغوق
کونلرم اولمشده ... »

بو افاده نثریه اولیه اولسه :
توده خاکندن عبرت برق اورریر ویز
کرم وسرد عالمی کورمش کبی مشبردنز
نظمک ترجمه سی اولاجق ! باشقه بر
شی دکل !!

« ... سز نیم دوستم آدمسکر ... »
— ترجمه —
سز نیم دوستمسکر .
« ... سوز ایچمزده ... »
« سوز بینمزده » دیمک اولاجق !!
هیچ بوکرته ده (!) اولیه تعبیر اولور ؟
« ... دوداقلرنده دخی مدهش بر تبسم
نمایان اولدینی حالده شویله بر دیر یلوب یوقاری
قالقدی . »

حریف اولجه اولمشیدنی ؟
« ... فابریسی نوی به عودت ومواصلت
ایتمکده ایدی . »

« عودت » دن صوکره « مواصلت »
کله سنی ایراد ایتمکده حقیقه اثبات اقتدار
ایتمش اولان مترجمه شویله جه بول کیسه دن :
« خوب تعلیم ایلدشک آفرین استادیکه ! »
دیمه لم می ؟

« ... تمایله موفقیتسزلکه دوچار
اولدینی در خاطر ایدرک سومسوی دوشمش
اولدینی حالده ... »
— ترجمه —

یعنی ، دوچار اولدینی نزلده دن هنوز
افاق تیاب اولامی درق هنوز سومو کفی چکمه کده
اولدینی حالدر ...
« ... نیچون بو فنا اوصافی طاقینمق
ایستورسیکر ... »
بوراده کی « طاقینمق » ک پک بی لزوم
اولدینی محتاج ایضاح دکدر ظن ایدرم .
« ... احتمالکه فابریسک شبهه ایتمی طوتوب .. »
معاذ الله ! صرعه سی طوتوب کبی !!

« شیشه ده کسکین و غریب بر قوقو
بولوندیغندن آغزینی بورتی اکشیده رک .. »
بهار یا قلاشدی . لخنه بیکر کی طور شیرلک
رمای ده کچدی اما ، آغزله بورون کشیرسه
— قارئلر ایکنر نه مک شرطیله — بلکه
بونلرک یرپنه قائم اولور ! آییکی کوزم !

مادام، حریفك اشتر ازندن بحث ایدم جكسك، بویله اكشلی، مكشلی كهلر ایرادینه نه لزوم وار؟

« متاثر اولارق » اشتر از كوستره رك كبی بیک درلو تعیر بولونه مازمی ؟
« ... بونه قیاق شی ... »

مترجم . هر زمان اسلوب نریخی التزام ایتمدیكنی كوسترمك ایچون « قیاق » تعیری ده بر آورده لسان تقدیر (!) ایلمشدر ! نه یمان مهارت منشیانه . دكلی ؟

« ... هنوز بر آغری ووجفكر وارمیدر ... »
« آغری » ایله « وجع » بیننده نه كبی فرق اولدیغنی اكلا رسه ق ، حقیقه استفاده ایتمش اولورقد !

« ... بوالماس طاشك هیچ بولنه میه جفته بره قارش یوز بحث كیدیه بیلوردی . »

شیمدی بوواده « بره قارش یوز بحث كیدیه بیلوردی ... كلهلری حقیقه شایان ترجمه در . فقط بو عبارتی ترجمه ایدم جك مترجم نروده ؟

« ... سزه بر سؤال رأی ایتدم ... »
ایشته برعما دها ! « سزه بر سؤال رأی ایتدم . » نه دیمك ؟ « سزه بر شی صوردم . » دیمكی ؟

« ... اكر دونكی كی قوم و بوللری تیورسه ... »
بوواده كی « تمك » ك « صولومق » باخود « چیفته آتمق » قیلندن اولدیغنی اخطار ایتمكی اونوتیملم .

« دیمك بكا اوافق بویله معلومات ویره نیلیر سیکر ... »

خیر ! بقول كانی ، مترجم « ادراكی كوشك و محفظه مغزی نمونه های دنبلك ... » اولدجه اوافق دكل ، بویوك بوللو معلومات ویررز !

« ... اولسه اولسه بوز كام قابه جفم ... »

امان قاقه ! بر زكام نفلوئزایه چویره جك اولورسه ، شو آرتق ، مونته نهك آثارینی ترجمه ایتمكدن محروم قالرسك ! ...
« ... یاغمور دها زیاده صیقشیدرمغه باشلیور . ظن ایدرسك آمرك یوزی بیر تلمشدر . »

یاغمور ، کیمی صیقشیدر بیور ؟ اوله ، بوراسنی آکلا بلم ، ثانیاً ، آمرک یوزیمی بیر تیلیور ، بولوطاری ؟ بو مسئله یی ده حل ایتدکن صوکره ، بو نسخه دن صوکره ، هر صحیفه ده برقاج کره مسطور و محرر اولان « ظن ایدرسك ... » لره ایلیشمیه جکزه سوز ویررز !

محمد جلال

مکتب لایم

— ۷ —

زوالمی ورقیارلرم ! عجبا هر کون بر قلب جریحه داردن سزك صفحه مجلا کز اوزرینه انعکاس ایدن سواد آلامه تحمل ایتمکدن اوصافماده یکریمی ؟ . . . بیچاره لر ، سز ایستردیکرکه ، سنیه صاف ولطافتکزه ازهار نورده سیده بهاردن انتشار ایتمش بوی حیات افزادن دها رقیق ، دها عطرا کین رایحه لر صاحبسین ؛ وسزك حریم استغنا کرده دائماً بر کنج قیزك دهان غرامندن دو کین بللوری قهقهه لر طنین انداز اولسون ! . فقط ، سزی بنم کبی بوتون قارنلق وهراسی آلود . بر حیات جهنمی تعقیب ایدن بدختك اله دوشیرن ده ینه سزك طالعسرلککزر دگیدر ؟ .

سزده بنم کبی بر ساحه املده ، برلعه امیده دسترس اولمق ارزوسیه یوری یه یوری به بی تاب وتوان قلنش واک نهایت بوتون آمال حریصانه حیاتی ، بوتون امیدلری بر تندباد ناکهانی ایله تارومار اولمش بر مصیبتزده اولمامش اولسه ایدیکز یکدیگریمز بر یولده تصادف ایتمککمز قایلیمیدی ؟ فقط ، بیلیم ، نه ایچین ، شیمدی ینه شو سطرلری قاره لامغه باشلادم ! . آه ! بنم او قدر آجیقلی اینلرم ، کریمه سوز سرگذشتلرم واردرکه عمرم ولدقجه اوللری تشریحه چالیشم ینه هیچ بریسنده اثر موفقیت کوسترمم . . . اونلر اولیه آتشین حسلردرکه متادیا بوتون موجودیتی یاقوب قاووردقلری حالده بن اونلرک هیچ بریسی افاده ایدم میورم . . . اولیه ظن ایدیورم که بوتون هویت حیاتی می صارصان اوحزن انکیز تحسرات دماغی نی خامه عجزمك شو نوای عالیانه سیله آز جوق اکلا نه بیلسم بر آز مسترح ، بر آز اسوده قلب اوله جفم . لکن . . . هیهات ! . . .

ایشته ینه صاری صاحبی ، متبسم چهره لی کونش ، مشرقدن آغیر آغیر طلوع ایتمکه باشلادی ؛ اطرافه نورلر سر پیور ! . . .

موسم شتانك نفحات بارده سیله تورم ایدن ، صولان آغاجلر ، ایلك بهارک نسیم حیات افزاسندن پیام مسرت ایصال ایدن لطیف روزگارلرک تماشی ، کونشک املپرا اشعه فیاضانه سی آئنده کندیلرنده هنوز قنابذیر اولمیان بر حیاتك ، بر حیات مستقبلک — غیر مرئی بر تبسم مبهیتله — علائم ابتدائیه سی اراده ایدیورلر روی ارضی بر کوه سفید ماته بوروندیرن قارلرک التنده شعله حیاتلری بوسه بوتون محو اولمش ظن ایدیلن حقیر

چنلر یکسندن اکتساب طراوت ایتمکه باشلادیلر . . .

دره لر ، خیاللر اطرافده کی چنلره ، چیچکاره نرین بوسه لر اهدا ایدرک بر سرودشوق آلودایله آقوب کیدیورلر . . . آشیانه لرینک ، لانه فقیرانه لرینک کوشه سکون و تنهائیسنه چیچکاره بی کسانه امر از حیات ایدن طیور ، هزار نغمه پرداز ، لطیف ، روح پرور چنزارلره طوغری تحریک بال هوا ایدرک کال شوق و شطارتله بوطلوع محشمی لقیشلا یورلر ، و نشاید عشق و مسرتلریله صباغ تحسردنشور لر صاحبیورلر .
أوت ! هر شی ، بوتون مناظر طبیعت ، بوتون ذوی الارواح یکیدن جانلانیور ، یکیدن بر بر کسوه رنگین حیاته بورونیورلر . فقط . . . شیمدی بنم ده نصیبه حیاتم اومرده ماللرک خرابه ریشانی قورشیشنده بیکسانه ، خلسرانه اغلامقدر ! . . .

کره سونلی :

محمد حمیدی

مصاحبه فیه

قیشه چاره

صوغوغه مدافعه : ملبوسات ، محروقات — اصول تسخین — کوی اوجاقلری — روزگار ، یاغمور ، و حیوانات وحشیانه مضرکی — « رومفورلرک اصلاحاتی — مختلف وسائط تسخینیه — مانعاللرک ضرری — ارضیورم تاندرلری .

[۲ نومرو لی نسخه مزیدن مایعد :]

مانعاللرک داعی اولدیغنی مضرت دخی شایان تذکاردر :

شمدی به قدر مانعاللر استعمالندن تحذیر ایدن قضا لرایعددر ؛ چونکه اکثریا اخشاب کوموری تمامیه احتراق ایتمدن مانعالتی اودالره ادخال ایدیورلر ، ناقص بر صورتده احتراق ایدن کومورلر ایچروده حمض فحم نشر ایتمکه باشلا یه رق اطرافده بولونانلری خبر سزجه سرسم ایدر ، بوتأثیر زیاده دوام ایدرسه بالا ختق موتی انتاج ایدر . بوکا چاره بولمق ایچون مانعاللره یا تمقده اولان آتشک ماوی شعله سی منقطع اولمالیدر . رطوبتلی کومور دائماً یاواشجه احتراق ایدر ، زیاده حمض فحم حاصل ایدر . حمض فحم ایله تسمم ایدنلرده ضرره سیله باشده آغیرلق ، اویقویه خواش ، باش آغریسی ، تترمه ، ضعف عظیم ، باینلعه ، سرعت تنفس حالاتی کوریلور ؛ یوا عراض بالاخره کسب شدت ایدرک موتی انتاج ایدر . قتردر بر یزارک تحیر به نه باقه رسه ق ، حمض فحم

غازی انسانك و حیواناتك قاننده بولونان قیرمزی کره جکار اوزرنده تأثیر حاصل ایدر ، بخصوص « کریون دم » « *hemoglobine* » ماده سسندنه کی مولدالحموضه نی طرد ایدوب آنک رینه قائم اولور و بوجهله حیاتك ادامهنه خدمت ایدم جك مولدالحموضه اخذینه بمانعت ایدر . فرانسه ده وقوعبولان و فیاتك یوزده اون بری ، اجرا ایدیلان استاتیتیلر کوره بوغاز ایله تسمم ایتمکده ایتمش . آناطولینک اکثر حمللرنده وبالخاصه ارضیورم وحوالیسندنه استعمالک ایدیلن « تاندر » اصولی دخی مستحسن دگیدر ؛ چونکه یا قلمقده اولان تزکیرک حاصل ایتدیکی حرارت ، محدود و قابالی بر محله بولونه ریق یالکزر باجقلری ایصیدر ، رایحه کریمه ده موقعک هواسنی آروجه اقبیاد ایدر . « بونینق صوبا » ذیلن متحرک وسائط تسخینیه ، محصول احتراق اولمق اوزر بونلر دخی حمض فحم غازی حاصل ایدرلر . بوغاز سهولتله چکلمش اولایدی بر شی سویلمکه حقمز اولمازدی ، لکن استعمال ایدیلر حقیقه بر طاقم محاذیره سببیت ویر یورلر . اودون کوموری ، معدن کوموری یا قیلان صوبالردن باشقه ، بر جوق قضا لره سبب اولان غازی ، بتروللی صوبالر ، کتوللی صوبالر دخی شایان تذکاردر .

صیجاق هوالی بوری صوبالری ، رومالیر آراسنده ، بوتون قرون وسطاده مستعمل ایکن اون آلتیجی عصره دوغری نابید اولدی ، لکن اون دو قوزنجی عصرک بدایتینده تکرار حیات بولدی .

صیجاق صولی بوری صوبالرنده حرارت آتش محلدن هر طرفه صو خریانی ایله نقل ایدیلیر .

صوبخاری بوریلری ایله تسخین اصولی ، برقا زغانده صوبی ایصیده رق بخا نی اودالردن مرور ایدن بوریلردن کپیروب ایلورده قابلر ایچروسنده بونی تکنیف ایتمکدن عبارتدر . دیگر بر مقاله لرده تسخین و محروقات حقنده اطرافلیجه معلومات ویره جکر .

ف . م . نهانی

سپای غلام

محرری : کره سونلی : محمد حمیدی

۱

کدیک قیا ، کره سونک جهت شرقیه سنده ، یارم ساعتک مسافده آسمانه سر چکمش ، مرتفع و معظم برجیلدر . . . اوزرنده حالا قرق ، الی عصرلق وقایع تاریخیه نک ،